

PAC 4

Exercicis

Exercici 1: Mapes de variabilitat. Generar un mapa de variabilitat de precipitació mensual acumulada durant el gener de 2024. Generar també un mapa de temperatures mínimes

Precipitació

Primer de tot cal baixar les dades del mes de gener de 2024, d'AEMET:

```
library(meteospain)
library(keyring)

api_options <- aemet_options(
    resolution = 'daily',
    start_date = as.Date('2024-01-01'),
    end_date = as.Date('2024-01-31'),
    api_key = key_get('aemet')
)

datos <- get_meteo_from('aemet', options = api_options)</pre>
```

Podem desar aquestes dades en un fitxer per tal de no fer consultes constantment.

El primer que podem fer és inspeccionar les dades que hem baixat, (quantes entrades, quines variables, quines unitats).

```
# La llibreria units ens mostra les unitats de les variables
library(units)

nrow(datos) # nombre de files
head(datos) # primeres dades
```

Ens hem baixat un total de 27516 entrades o files i les variables que tenim les podem veure en el següent resum de les primeres entrades:

Tot seguit canviem la variable *precipitation* de unit a numeric per tal de fer operacions amb ella. També eliminem els valors NAs d'aquesta variable.

```
if('units' %in% class(datos$precipitation)) {
   datos$precipitation <- as.numeric(datos$precipitation)
}
datos_pluja <- datos[!is.na(datos$precipitation), ]</pre>
```



```
timestamp service station_id station_name station_province altitude
##
## 1 2024-01-01 aemet 0009X ALFORJA
## 2 2024-01-01 aemet 0016A REUS AEROPUERTO
                                                      ALFORJA TARRAGONA 406 [m]
                                                                      TARRAGONA 71 [m]
## 3 2024-01-01 aemet
                              0016B REUS (CENTRE LECTURA)
                                                                      TARRAGONA 118 [m]
## 4 2024-01-01 aemet 0034X
## 5 2024-01-01 aemet 0042Y
## 6 2024-01-01 aemet 0061X
                                                       VALLS
                                                                      TARRAGONA 233 [m]
                                                  TARRAGONA
PONTONS
                                                                       TARRAGONA 55 [m]
                                                                       BARCELONA 632 [m]
## mean temperature min temperature max temperature precipitation
## 1
            8.8 [°C] 4.0 [°C] 13.6 [°C] 0 [L/m^2]
           8.9 [°C] 2.5 [°C]

12.7 [°C] 8.9 [°C]

8.6 [°C] 2.0 [°C]

10.6 [°C] 5.7 [°C]

7.9 [°C] 3.4 [°C]
## 2
                                               15.3 [°C] 0 [L/m^2]
                                               16.5 [°C] 0 [L/m^2]
## 3
                                               15.3 [°C] 0 [L/m^2]
15.5 [°C] 0 [L/m^2]
12.4 [°C] 0 [L/m^2]
## 4
## 5
## 6
## mean_wind_speed insolation
                                                 geometry
## 1
         4.2 [m/s] NA [h] 0.9633333, 41.2138889
## 2
           2.2 [m/s] 6.3 [h] 1.163611, 41.145000
## 3
           NA [m/s] 5.9 [h] 1.108889, 41.154167
            NA [m/s] NA [h] 1.260833, 41.293056
NA [m/s] NA [h] 1.249167, 41.123889
2.5 [m/s] NA [h] 1.519167, 41.416944
## 4
## 5
## 6
```

Volem la pluja acumulada durant el mes de gener per cada estació meteorològica, per obtenir-ho fem servir la llibreria dplyr i agrupem pels camps que volem mantenir i apliquem la funció suma. En aquest cas considerem l'identificador de l'estació, el nom d'aquesta (potser no caldria) i la geometria que ens dona la ubicació de cada estació.

```
library(dplyr)

pluja_acumulada <- datos_pluja |>
   group_by(station_id, station_name, geometry) |>
   summarise(pluja = sum(precipitation))
```

Ara volem fer una representació gràfica d'aquesta pluja acumulada a les diferents estacions, abans hem de convertir el resultat obtingut a un objecte sf, per tal d'obtenir les geometries com a objectes sfc_{DINT} . Això ho fem amb la llibreria sf.

```
library(sf)
pluja_acumulada <- st_as_sf(pluja_acumulada)</pre>
```

Ja podem plotejar amb la llibreria *ggplot*2. Fem servir un gradient de color que va de groc (menys precipitació) a blau (més precipitació).

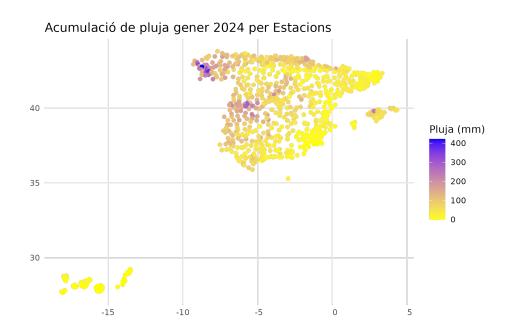
```
library(ggplot2)

ggplot(pluja_acumulada) +
  geom_sf(aes(color = pluja), size = 2) +
```



```
scale_color_gradient(low = 'yellow', high = 'blue') +
labs(
   title = 'Acumulació de pluja gener 2024 per Estacion',
   color = 'Pluja (mm)'
) +
theme_minimal()
```

El resultat és el següent:

Podem veure que les zones on ha plogut més és la part nord-est de la Península.

Temperatura mínima

D'una manera semblant generem un mapa per la temperatura mínima enregistrada per les diferents estacions. Canviem la variable *min_temperature* de unit a numeric per tal de fer operacions amb ella i també eliminem els possibles valors NAs d'aquesta variable.

```
if('units' %in% class(datos$min_temperature)) {
   datos$min_temperature <- as.numeric(datos$min_temperature)
}

datos_min_temp <- datos[!is.na(datos$min_temperature), ]</pre>
```

Tot seguit calculem la temperatura mínima enregistrada, fent una agrupació com hem fet abans per la precipitació, però ara apliquem la funció min. També convertim a un objecte *sf*.

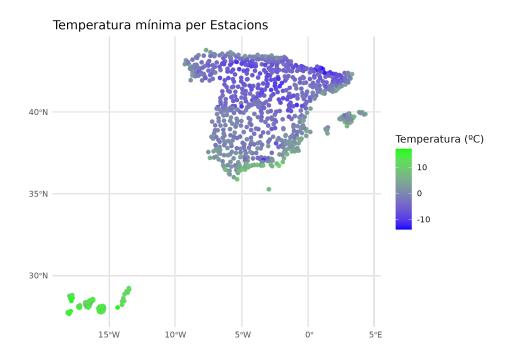


```
temp_min <- datos_min_temp |>
  group_by(station_id, station_name, geometry) |>
  summarise(temp = min(min_temperature))

temp_min <- st_as_sf(temp_min)</pre>
```

Fem una gràfica com l'anterior, amb un gradient de blau (temperatura més baixa) a verd (temperatura més alta):

```
ggplot(temp_min) +
  geom_sf(aes(color = temp), size = 2) +
  scale_color_gradient(low = 'blue', high = 'green') +
  labs(
    title = 'Temperatura mínima per Estacions',
    color = 'Temperatura (°C)'
) +
  theme_minimal()
```


Podem veure que les temperatures mínimes més altes, a part de Les Illes Canàries, es troben al llarg de la costa mediterrània, sobretot cap al sud, i les més baixes les trobem al Pirineu i interior de la Península.

Exercici 2: Mapa temàtic de precipitació per comunitat.

Fem servir les dades de l'exercici anterior, recordem que tenim pluja_acumulada que conté els camps ID de l'estació, nom de l'estació, la geometria i la pluja acumulada. Primer de tot llegim el *shapefile* de les províncies:

Tot seguit amb la llibreria *sp* generem un objecte SpatialPointsDataFrame per facilitar l'anàlisi. Per obtenir-lo seguim els següents passos:

- 1. extraiem les coordenades de les estacions,
- 2. creem un objecte SpatialPoints a partir de les coordenades extretes, amb el datum WGS84
- 3. convertim tot seguit les dades de l'exercici anterior a *dataframe* per poder facilitar la manipulació de les seves dades,
- 4. eliminem la columna geometry que ja hem salvat,
- 5. generem finalment un objecte SpatialPointsDataFrame

Ara hem d'ajustar la projecció de les dades provincials perquè coincideixin amb la de les estacions, la del spatialpoints dataframe. Abans canviem l'objecte *provincias* de *sf* a *sp*.

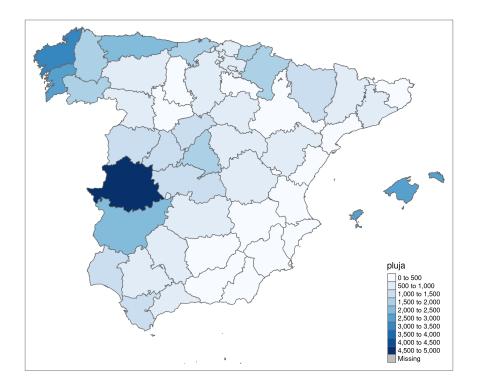
A l'exercici anterior ja hem eliminat valors NAs, per tant seleccionem les dades que ens interessen, en el nostre cas, l'acumulació de pluja de cada estació. I tot seguit fem una agregació per calcular l'acumulació de pluja per cada província, amb la funció *suma*.

```
SP_puntos_df2 <- SP_puntos_df[, c(3)]
provincias_agg <- aggregate(SP_puntos_df2, by = provincias_geo, FUN = sum)</pre>
```

Finalment visualitzem el mapa temàtic amb el paquet *tmap*, amb un gradient de blaus que indica més o menys pluja acumulada, (blau fosc o blau clar).


```
library(tmap)
qtm(provincias_agg, fill = 'pluja', fill.n=8, fill.palette = 'Blues')
```


Podem veure que el resultat és correspon al mapa que hem fet a l'exercici 1 per l'acumulació de pluja per les estacions.

Exercici 3: Anàlisi espacial de les estacions meteorològiques de Catalunya.

Volem calcular i visualitzar les mesures centrogràfiques per Catalunya, en particular, el centre mig, el centre mitjà, la desviació estàndard i l'el·lipse de desviació estàndard.

Primer de tot seleccionem les províncies de Catalunya de l'objecte que hem creat a l'exercici anterior, provincias_geo.

Calculem la intersecció de l'objecte SP_puntos_df2 que conté les ubicacions de les estacions, amb l'objecte de polígons cat, que conté les províncies catalanes.

Per fer-ho fem servir el paquet *rgeos*, que hem instalat, en el cas de Linux amb la instrucció sudo apt install r-cran-rgeos.


```
library(rgeos)
estaciones.cat <- gIntersection(SP_puntos_df2, cat)</pre>
```

Tot seguit calculem les mesures abans esmentades fent servir el paquet aspace.

```
library(aspace)

centro_medio_g <- calc_mnc(id = 1, weighted = FALSE, weights = NULL,
    points = estaciones.cat@coords)

centro_mediano_g <- calc_mdc(id = 1, points = estaciones.cat@coords)

distancia_tipica_g <- calc_sdd(id = 1, centre.xy = NULL,
    calccentre = TRUE, weighted = FALSE, weights = NULL,
    points = estaciones.cat@coords, verbose = FALSE)

elipse_desviacion_estandar_g <- calc_sde(id = 1, centre.xy = NULL,
    calccentre = TRUE,weighted = FALSE, weights = NULL,
    points = estaciones.cat@coords, verbose = FALSE)</pre>
```

Preparem les dades per poder-les visualitzar amb *ggplot2*. Considerem les coordenades de les estacions meteorològiques i creem un *dataframe*, això ho fem per cada mesura.

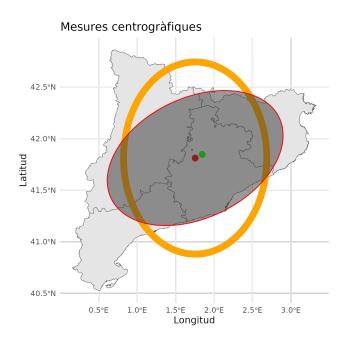
Finalment, llegim l'arxiu *shapefile* de les províncies i seleccionem només les catalanes. Aquestes són la base del mapa per situar les mesures calculades.

```
shapefile <- st_read('./recintos_provinciales_inspire_peninbal_etrs89/
recintos_provinciales_inspire_peninbal_etrs89.shp')</pre>
```



```
# https://www.r-bloggers.com/2019/04/zooming-in-on-maps-with-sf-and-ggplot2/
shp_cat <- shapefile[shapefile$NAMEUNIT %in%
c('Barcelona', 'Tarragona', 'Lleida', 'Girona'), ]</pre>
```

Només ens queda la visualització del mapa:

Exercici 4: Anàlisi de densitat de punts de Catalunya.

Volem fer un estudi de la densitat de punts a Catalunya, incloent l'anàlisi de quadrants i la densitat de Kernel, per tal de descriure la variació espacial de la distribució i intensitat de punts.

Comencem amb l'enfocament *quadratcount*, i fem el càlcul de la mida de les cel·les de la malla base. Generem un sol polígon de Catalunya, però a diferència del guió de la PAC4, fem servir la

funció st_union de la llibreria *sf*. Els passos que seguim venen descrits en el següent codi:

```
# Verifica duplicats
row.names(estaciones.cat) <- make.unique(row.names(estaciones.cat))</pre>
# Transformem a UTM 31 i WGS84
estacionesUTM <- spTransform(estaciones.cat,</pre>
  CRS = '+proj=utm +zone=31 +datum=WGS84 +units=m +no_defs')
# unim regions (fem servir sf i passem a sp per la posterior transformació)
region <- as_Spatial(st_union(shp_cat))</pre>
# transformem a UTM 31 i WGS84
regionUTM <- spTransform(region,
  CRS = '+proj=utm +zone=31 +datum=WGS84 +units=m +no_defs')
# Calculem àrea
areap <- raster::area(regionUTM)</pre>
areap
# Comptem estacions meteorològiques
n.estaciones <- nrow(estacionesUTM)</pre>
n.estaciones
# Calculem grandària de les celes
1.celda <- sqrt((2 * areap) / n.estaciones)</pre>
1.celda
```

Obtenim una àrea de Catalunya igual a $32\,107\,530\,548\,\text{m}^2$, valor correcte si ho cerquem a la web, tenim 72 estacions i la grandària de les cel·les és de $29\,864.29\,\text{m}^2$.

Seguidament determinem el nombre de cel·les i columnes que farem servir.

```
# Carreguem la llibreria 'raster'
library(raster)

# Convertim la regió a quadrícula
r <- raster(regionUTM)
res(r) <- l.celda
r</pre>
```

El resultat és:

Tenim una malla base de 9×9 cel·les quadrades. Per calcular *quadratcount* necessitem un objecte tipus *ppp* amb els punts mostrals. Projectem a coordenades UTM i obtenim també l'objecte *window*.


```
## class : RasterLayer
## dimensions : 9, 9, 81 (nrow, ncol, ncell)
## resolution : 29864.29, 29864.29 (x, y)
## extent : 260159.6, 528938.2, 4479197, 4747976 (xmin, xmax, ymin, ymax)
## crs : +proj=utm +zone=31 +datum=WGS84 +units=m +no defs
```

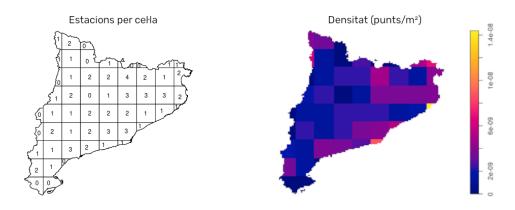
Finalment obtenim el *quadratcount* i podem generar els mapes d'estacions per cel·la i el mapa de densitat.

Podem veure aquests mapes en les següents figures.

Seguim amb l'anàlisi de la densitat de punts i tot seguit volem veure la relació entre la mitjana i la variància amb la intenció de determinar si tenim agrupació o clúster. Aquest anàlisi es basa en les freqüències del nombre de punts per cel·la i permet confirmar visualment les característiques de distribució dels punts a través del mapa d'intensitat.

Comencem amb la taula de frequències del nombre de punts per cel·la.

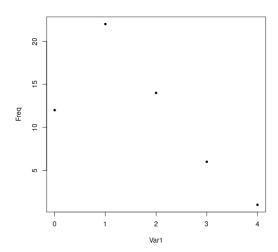


```
# Convertim estaciones.q1 a dataframe per facilitar la manipulació
estaciones.q1.df <- as.data.frame(estaciones.q1)

# Creem taula de freqüència de num punts per quadrat
# Comptem les freqüències de la columna Freq
estaciones.count.table <- data.frame(table(estaciones.q1.df$Freq, exclude = NULL))</pre>
```

Convertim la la columna Freq a numèric i generem el gràfic.

```
# Freq a numèric
estaciones.count.table[, 1] <- as.numeric(levels(estaciones.count.table[, 1]))
# Gràfica
plot(estaciones.count.table, pch = 20)</pre>
```


Podem comprovar que aquestes freqüències s'ajusten amb el mapa d'estacions per cel·la anterior. Calculem ara la mitjana del nombre de punts per quadrant i la variància per cada quadrant.

```
# Calcul de quadrants
cuadrantes <- sum(estaciones.count.table[, 2])</pre>
```



```
# Mitjana de punts per quadrat dividit pel nombre d'estacions
media <- n.estaciones / cuadrantes

estaciones.count.table$difsqr <- (
    (estaciones.count.table$Var1 - media)^2) * estaciones.count.table$Freq

# Càlcul de la variancia
s2 <- sum(estaciones.count.table$difsqr) / (sum(estaciones.count.table$Freq) - 1)</pre>
```

Finalment calculem el valor per a VMR (Variance / Mean Ratio).

```
VMR <- s2 / media
VMR
```

Obtenim un valor de 0.7602881, la qual cosa ens indica que tenim poca dispersió, podem dir que estem entre un patró regular (VMR=0) i un patró aleatori (VMR=1). El mapa de densitat anterior ja ens mostra que no tenim agrupacions.

Exercici 5: Tècniques d'interpolació espacial.

Primera part: precipitacions a tot l'estat

El que volem fer ara és, considerant les precipitacions de tot l'estat que hem fet servir a l'exercici 1, apliquem la distància inversa ponderada i el krigatge com a mètodes d'interpolació espacial.

Recordem que tenim un *SpatialPointsDataFrame* amb el nom de SP_puntos_df, net de valors NAs, amb una columna que es diu pluja que conté la pluja acumulada.

Comencem amb el mètode de la distància inversa ponderada (*IDW*) per tal d'estimar els valors en una malla regular a partir de l'acumulació de pluja de les estacions. Ho fem amb diferents valors de potència inversa.

Com hem dit, ja tenim les dades netes, per tant executem les següents instruccions:

```
# Carreguem gstat
library(gstat)

# Treiem les Balears i creem raster amb resolució de 0.05
esp_pen <- subset(provincias_geo,
    !(provincias_geo@data$NAMEUNIT == 'Illes Balears'))
esp.raster <- raster(esp_pen, res = 0.05)

# Layout dels mapes a crear: 2 files x 3 columnes
par(mfrow=c(2, 3), mai=c(0.5, 0.5, 0.5))

# Bucle d'interpolació per diferents valors de potència inversa
for (idp.val in c(0.5, 1, 2, 4, 10, 100)) {</pre>
```

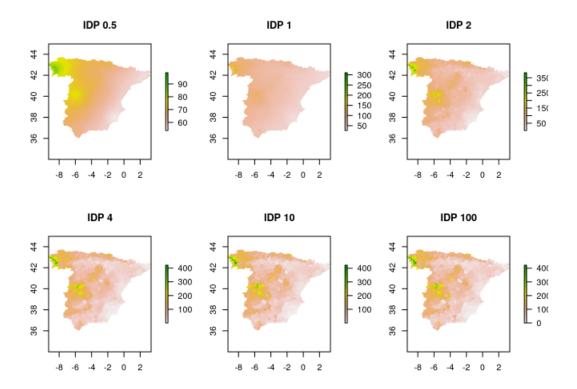


```
# Creem objecte gstat amb la variable a estimar: pluja
gstat.parametros <- gstat(formula = pluja~1,
    locations = SP_puntos_df,
    set = list(idp = idp.val))

# Interpolació IDW
estaciones.idw <- interpolate(esp.raster, gstat.parametros)

# Mascara al raster per retallar límits
estaciones.idwr <- raster::mask(estaciones.idw, esp_pen)

# Visualització
plot(estaciones.idwr) + title(paste('IDP', idp.val))
}</pre>
```


Tal com podem veure, per valors més alts de *idp*, el pes dels punts més llunyans disminueix, apropant els valors màxim i mínim.

Pel que fa al *krigatge*, volem fer una estimació de valors desconeguts a partir de les dades que tenim de la pluja acumulada. Novament executem el següent codi:

```
# Creem objecte gstat amb la variable a estimar: pluja
gstat.parametros <- gstat(formula = pluja~1,
    locations = SP_puntos_df)</pre>
```

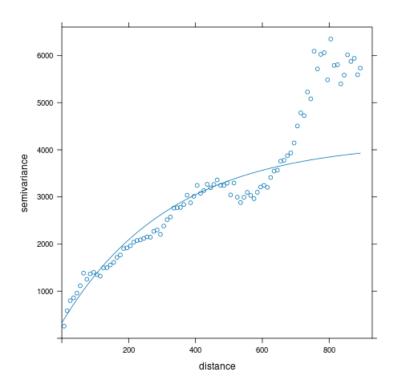


```
# Calculem variograma empiric
variograma.gas <- variogram(gstat.parametros, width = 10)

# Ajustem variogrames teòric i empíric amb diferents models
var.teorico <- fit.variogram(variograma.gas,
    vgm(c("Exp", "Ste", "Sph", "Mat", "Gau", "Spl")))

# Visualització dels variogrames, avalua la qualitat de l'ajust
# Els punts = real, línia = teòric
plot(variograma.gas, var.teorico)
var.teorico
}</pre>
```

```
## model psill range
## 1 Nug 328.8368 0.0000
## 2 Exp 3851.2879 327.1101
}
```


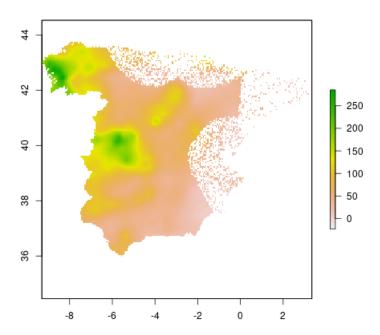
Tot seguit apliquem el *krigatge* utilitzant el model de variograma ajustat, per l'acumulació de pluja.

```
# Apliquem krigatge per la pluja
estaciones.ordkg <- krige(formula = pluja~1,
  locations = SP_puntos_df,
  newdata <- as(esp.raster, "SpatialGrid"),
  model = var.teorico, nmax = 100)</pre>
```



```
# Creem objecte raster
estaciones.okgr <- raster::mask(raster(estaciones.ordkg), esp_pen)

# Visualització
plot(estaciones.okgr)</pre>
```


Observem que tenim zones sense dades que corresponen a la gran quantitat de missatges *warnings* generats, probablement deguts a la presència de punts duplicats.

Repetim la visualització però eliminant els punts duplicats.

```
# Eliminem duplicats
estaciones.unique <- SP_puntos_df[-zerodist(SP_puntos_df)[, 1],]

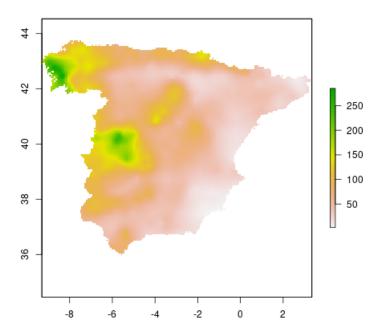
# Krigatge amb el dataframe anterior
estaciones.ordkg <- krige(formula = pluja~1,
    locations = estaciones.unique,
    newdata <- as(esp.raster, "SpatialGrid"),
    model = var.teorico, nmax = 100)

# Creem objecte raster
estaciones.okgr <- raster::mask(raster(estaciones.ordkg), esp_pen)

# Visualització</pre>
```


plot(estaciones.okgr)

Obtenim un resultat millorat. Podem observar que aquesta visualització obtinguda comparant-la amb els resultats de la interpolació *IDW* que:

- per krigatge tenim una superfície més suavitzada,
- els valors màxims i mínims en la interpolació per IDW són més extrems, reflectint una major influència dels valors pròxims a cada punt interpolat.
- la superfície generada per interpolació per IDW presenta els denominats "ulls de bou", àrees de major influència de punts amb valors extrems locals.

Segona part: temperatura mínima per Catalunya

Volem fer el mateix que la primera part però ara considerant la temperatura mínima enregistrada per les estacions a Catalunya, apliquem la distància inversa ponderada i el krigatge com a mètodes d'interpolació espacial.

Necessitem un *SpatialPointsDataFrame* que obtenim a partir de temp_min de l'exercici 1 i que té un camp que és temp, (recordem també que ja està neta de NAs):

```
# Obtenim les coordenades de les estacions
coords <- st_coordinates(temp_min$geometry)
SP_puntos <- SpatialPoints(coords, proj4string = CRS('+proj=longlat +datum=WGS84'))
temp_min_SPDF <- as.data.frame(temp_min)</pre>
```


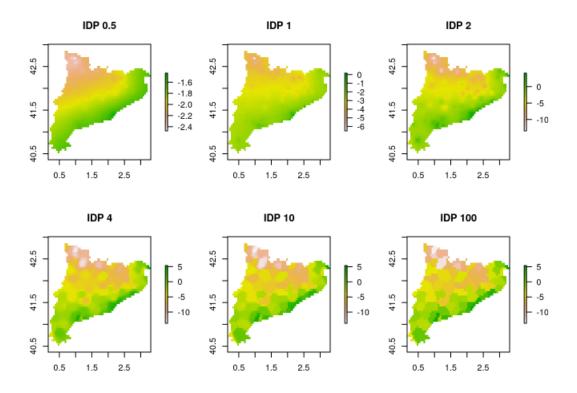
```
temp_min_SPDF$geometry <- NULL
SP_puntos_df <- SpatialPointsDataFrame(SP_puntos, temp_min_SPDF)</pre>
```

Recordem que a cat tenim les províncies catalanes. Seguim els mateixos passos que a l'apartat 1 i comencem amb el mètode de la distància inversa ponderada (*IDW*) per tal d'estimar els valors en una malla regular a partir de la temperatura mínima de les estacions. Ho fem amb diferents valors de potència inversa.

```
# Fem servir Catalunya i creem raster amb resolució de 0.05
cat.raster <- raster(cat, res = 0.05)</pre>
# Layout dels mapes a crear: 2 files x 3 columnes
par(mfrow=c(2, 3), mai=c(0.5, 0.5, 0.5, 0.5))
# Bucle d'interpolació per diferents valors de potència inversa
for (idp.val in c(0.5, 1, 2, 4, 10, 100)) {
  # Creem objecte gstat amb la variable a estimar: temp
  gstat.parametros <- gstat(formula = temp~1,</pre>
    locations = SP_puntos_df,
    set = list(idp = idp.val))
  # Interpolació IDW
  estaciones.idw <- interpolate(cat.raster, gstat.parametros)</pre>
  # Mascara al raster per retallar límits
  estaciones.idwr <- raster::mask(estaciones.idw, cat)</pre>
  # Visualització
  plot(estaciones.idwr) + title(paste('IDP', idp.val))
}
```

Igual que abans, per valors més alts de *idp*, el pes dels punts més llunyans disminueix, apropant els valors màxim i mínim.

Pel que fa al *krigatge*, volem fer una estimació de valors desconeguts a partir de les dades que tenim de les temperatures mínimes. Novament executem el següent codi:

```
# Creem objecte gstat amb la variable a estimar: temp
  gstat.parametros <- gstat(formula = temp~1,
      locations = SP_puntos_df)

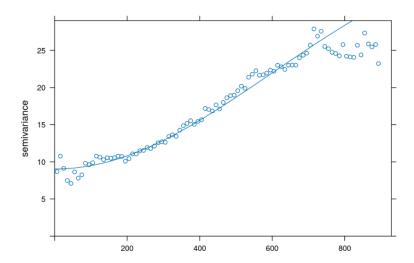
# Calculem variograma empiric
variograma.gas <- variogram(gstat.parametros, width = 10)

# Ajustem variogrames teòric i empíric amb diferents models
var.teorico <- fit.variogram(variograma.gas,
      vgm(c("Exp", "Ste", "Sph", "Mat", "Gau", "Spl")))

# Visualització dels variogrames, avalua la qualitat de l'ajust
# Els punts = real, línia = teòric
plot(variograma.gas, var.teorico)
var.teorico
}</pre>
```

```
## model psill range
## 1 Nug 9.034956 0.000
## 2 Gau 32.773675 846.581
}
```


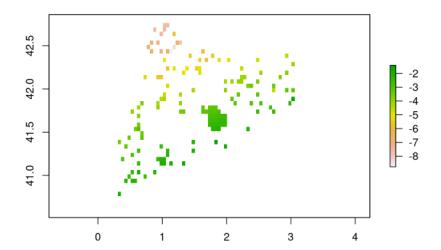

Tot seguit apliquem el *krigatge* utilitzant el model de variograma ajustat, per la temperatura mínima.

```
# Apliquem krigatge per la temperatura mínima
estaciones.ordkg <- krige(formula = temp~1,
    locations = SP_puntos_df,
    newdata <- as(esp.raster, "SpatialGrid"),
    model = var.teorico, nmax = 100)

# Creem objecte raster
estaciones.okgr <- raster::mask(raster(estaciones.ordkg), cat)

# Visualització
plot(estaciones.okgr)</pre>
```


Observem que, igual que abans, tenim zones sense dades, fins i tot costa distingir la forma de Catalunya. Així que repetim la visualització però eliminant els punts duplicats.

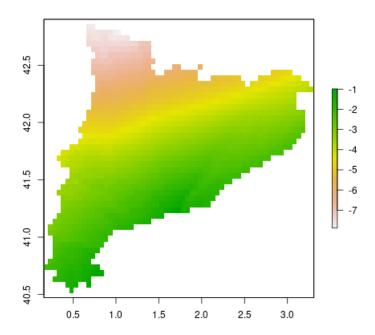


```
# Eliminem duplicats
estaciones.unique <- SP_puntos_df[-zerodist(SP_puntos_df)[, 1],]

# Krigatge amb el dataframe anterior
estaciones.ordkg <- krige(formula = temp~1,
    locations = estaciones.unique,
    newdata <- as(esp.raster, "SpatialGrid"),
    model = var.teorico, nmax = 100)

# Creem objecte raster
estaciones.okgr <- raster::mask(raster(estaciones.ordkg), cat)

# Visualització
plot(estaciones.okgr)</pre>
```


Obtenim un resultat millorat. I tal com podem veure, les temperatures més baixes corresponen al Pirineu, en canvi la diagonal cap a la costa les temperatures mínimes són més suaus, tal com mostrava el mapa de l'exercici 1.